קבֶּז

בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט״א

פרשת יתרו תשפ״ג [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קדש

בליל שבת קדש פרשת יתרו תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מעניני פרשת השבוע עפ״י דברי רביז״ל בליקו״מ ח״ב סימנים י׳, ל״ג, ל״ד

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש פרשת יתרו, היא שבת מעין קדושת חג השבועות, כי בה קורין את קבלת התורה, והקריאה מעוררת את הזמן, שעתה הוא זמן מסוגל ג״כ לקבלת התורה בהתחדשות, באמצע החורף, לפני ימי פורים ופסח, ובוודאי הכנה דרבה יש בזה לפני ימים קדושים אלו.

אך הנה, קדם קבלת התורה, חלק מכובד מהפרשה הוא ענין התקרבותו של **יתרו**, ועלינו להבין מה ענין ההקדמה של יתרו לקבלת התורה, ואיזה לימוד חי יוצא בשבילנו לעובדא ולמעשה מזה.

כשהגיע והתקרב יתרו אל עם ישראל, הוא אמר: **עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה מִכָּל הָאֱלֹהִים**, וברש״י: **מלמד שהיה בכל הע״ז שבעולם**, ע״ש. ואיתא בזוה״ק (יתרו סט) – ומובא בדברי רביז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ יא) – שאז התקדש שם שמים באופן נעלה ביותר, כי מגיע גוי שהיה כהן לע״ז, והנה הוא אומר ״גדול ה׳ מכל האלהים״, והוא מכיר במעלתן וחשיבותן של נשמות ישראל.

ומבואר בספה״ק, שֶׁגֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר יש לו ניצוץ וקשר אל הקדושה, ולכן הוא התגייר, ולזה זכה יתרו, כי יתרו זכה להבין מהי מעלת ׳יהודי׳, שנשמתו

של יהודי מגיעה ממקום קדוש וגבוה מאד מאד, להבדיל מגוי טמא.

כמה צריך להיות שמחתו של אדם שזכה להיבראות מזרע ישראל ולהיות יהודי, ושמחה זו לא יכולין לבטלה בשום פנים ואופן, וכמובא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' י) שיש לאדם לשמוח עכ"פ שנברא מזרע ישראל, שלא עשני גוי, וכמו שאנו אומרין: ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו וכו', ונתן לנו תורת אמת וכו'; ע"ש שאדם צריך ליקח מזה שמחה לשמח דעתו.

ומוהרא"ש הקדוש זי"ע תמיד פירש בזה, כי הס"מ בא לאדם ומחליש אותו: **כך נראה יהודי?! כך יהודי מתנהג?! תראה כמה מלוכלך אתה... כמה לא שווה אתה...** אבל זאת לא יכולין ליקח אף פעם מן האדם: **אני יהודי! אני לא גוי! ב"ה 'שלא עשני גוי'!**

אנחנו מברכין זאת בכל יום בבוקר: **"שלא עשני גוי"**, וידוע כמה שמחה היתה לצדיקים בעת שברכו ברכה נפלאה זו, שאדם שמח רק בזה שהוא **לא גוי!**

ובמיוחד מסופר על הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זי"ע, שהיה שמח בשמחה יתירה עד מאד בברכו ברכה זו, עד שהיה רוקד מרוב התלהבותו אז. וידוע שפעם נפגש עם המגיד מקאז'ניץ זי"ע, ושאלו לפשר הדבר - מדוע כ"כ שמח דוקא בברכה זו - אזי ענה ואמר בצחות: **אם אתם** (כוונתו על המגיד מקאז'ניץ זי"ע) **הייתם חס ושלום גוי, אזי הייתי גוי קטן וצנום...** (כי ידוע שהמגיד מקאז'ניץ זי"ע היה נמוך קומה וצנום מאד, וכן היה מאד חלוש, ורוב הזמן היה במיטתו), המשיך הרה"ק ר' משה לייב: **אך אני, אם הייתי חס ושלום נברא גוי, הייתי כזה גוי גדול ורחב** (כי ידוע שר' משה לייב היה בריא וגדול וגבוה מאד), **א"כ כמה אני צריך לשמוח כשאני מברך "שלא עשני גוי"!**

[ולכן מובן מאד מדוע הצדיק ר' משה לייב זי"ע עסק הרבה מאד בפדיון שבוים, כידוע, כי הוא ידע והכיר היטב מה זה 'יהודי', ואיך כ"כ יקר וחשוב כל יהודי[א]].

[א] ומזה למדים אנו ג"כ על המעשה שסיפרנו בפרשת בא, שר' משה לייב קפץ על שולחנו של הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, ואמר **"כאן גר יהודי! כאן גר יהודי!"** כי הכיר במעלתו של

ובברכה זו מוצאים דבר מעניין, שלא מברכין בלשון חיובית "שעשני יהודי", אלא "שלא עשני גוי", מה הטעם לכך?

פעם מוהרא"ש הקדוש הוצרך לשבות בעיר לונדון [והיה אז בחזור בנסיעה מארץ ישראל, ומן השמים סיבבו שישבות בלונדון], ושם התאכסן אצל אדם שהיה מתעסק עם כתבים עתיקים, ושם מוהרא"ש מצא סידור עתיק, שבו מובא נוסח ברכה זו "שעשני יהודי", וכנראה שינו זאת מחמת הצנזורה, ואז מוהרא"ש התבונן: מדוע באמת אנו לא מברכין כך?

הסביר מוהרא"ש הקדוש עפ"ד רבינו הנ"ל: אם אדם יברך "שעשני יהודי", מיד יבוא הס"מ עם לשונו הטמאה: וכי כך מתנהג יהודי? אתה נקרא יהודי?! תראה מה עשית... ואדם נשבר לגמרי; משא"כ אם מברכים "**שלא עשני גוי**", אין לו פתחון פה כלל וכלל - **אני לא גוי! ב"ה שלא עשני גוי! איזו שמחה יש לי בזה!**

וכמו שמסופר על הרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, שפעם אמר ברכות השחר לפני העמוד, אך דילג על ברכת "שלא עשני גוי". היו שחשבו אולי בשגגה ארע כן, ורימזו להרה"ק על כך, אבל הרה"ק מבארדיטשוב לא שוכח ברכה כזאת... וכך סיפר להם: **היום בבוקר קמתי, והס"מ הגיע אלי ובלבל אותי 'מה אתה כבר עושה בזה העולם'... 'מי אתה בכלל' וכו'.**

[יש החושבים שעל צדיק לא עובר ניסיונות, קטנות המוחין וכו', חושבים שהצדיק הולך על דרך המלך ללא שום דברים קשים, בשעה שבאמת גם על צדיקים עובר מה שעובר, בכל פעם מגיע אליהם כאלו מחשבות של מה מעשיהם וכו' וכל מיני קטנות, וצריכים התחזקות!].

המשיך הרה"ק מבארדיטשוב בדבריו: **לא מצאתי בזה להחיות נפשי, ומיד אחר שנטלתי ידיים ברכתי בשמחה עצומה "שלא עשני גוי", ב"ה אני לא גוי! אני יהודי! בזה שימחתי והחייתי את עצמי!** או-אז הבינו התלמידים מדוע הרבי דילג על

בר ישראל וחשיבותו [עי' כל הסיפור בשיחות מוהרא"ש מועדים עמוד 280].

הברכה הנפלאה הזאת. [המעשה הזה מובא בספר 'פרי צדיק' לרבי צדוק הכהן מלובלין (במדבר - חג השבועות), וכך הלשון שם: **וכמו שאמרו בשם הרה"ק מבארדיטשוב זצלה"ה שפעם אחת דילג בברכת השחר הברכה שלא עשני גוי וכששאלו לו על זה השיב שבקומו ממטתו בזה היום היה לו שברון לב מאד ולא היה לו במה לחזק עצמו עד שעלה על דעתו שעל כל פנים תולדתו הוא מצד שורש קדושת ישראל ובירך בשמחה רבה הברכה שלא עשני גוי ובזה השיב את נפשו**].

ועתה מגיע יתרו, ושומע את כל מה שנעשה לעם ישראל - יציאת מצרים, קריעת ים סוף, מלחמת עמלק, והוא מכיר מהי חשיבות נשמת יהודי, איך שזה ענין אחר לגמרי מגוי [מכאן תוכחת מגולה לאלו התועים לחשוב שצריכין "שוויון זכויות"... יהודי וערבים ביחד... **אין מה להשוות כלל וכלל! נשמת יהודי זה דבר קדוש וטהור ואין לו שום שייכות עם גוי טמא בשום פנים ואופן!**], והוא רוצה להצטרף ולהתקרב לעם ישראל, ולמה? כי הוא מכיר ויודע "**כי גדול ה' מכל האלהים**", הקב"ה מעל כולם!

ועיקר התפעלות יתרו נבעה מכך שראה איך עם ישראל מחזיקים מעמד תמיד, הן עד שיצאו ממצרים, וכן אח"כ - כשנקרע להם הים, הגיע עמלק, הם לא מתייאשים, הם לוחמים! שבזה מונח ג"כ לימוד לכל חיי האדם: אדם צריך לדעת שמלחמת היצר היא מלחמה תמידית, הוא מנסה לגבור עם כל הכוחות, אבל צריכים לעמוד כנגדו כחומה בצורה, ואיך מנצחים במלחמה? אומר הזוה"ק (ח"א רכא.; תיקוני זהר תיקון יג; דף כט.): **מאן נצח? מאן דאחיד מאניה קרבא בידיה** - המנצח הוא מי שאוחז את כלי הנשק בידו. שואל ר' נתן (ליקוה"ל שבת ה"ז אות נד): וכי המנצח הוא מי שאוחז את כלי הקרב? המנצח צריך לשים את כלי הנשק בצד... כמו שרואים במלחמות גשמיות, המנצח מרים דגל של ניצחון, ושם את הכלי זין בצד... אומר ר' נתן: **במלחמת היצר זה לא כך, את הנשק הקדוש צריכין לאחוז תמיד! ואם אתה אוחז אתה הנשק בידך - אתה חזק בתפילה ובקשה, בלימוד תורה ובקיום**

המצוות, ובשמחה על שלא עשני גוי - אתה המנצח! לא להרפות מלאחוז את כלי הנשק ביד![ב]

הכלל, שיתרו זכה להבין גודל מעלת ויקרת בר ישראל, חשיבות נשמה של יהודי.

וזהו: וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם - 'ויחד' הוא לשון של שמחה, כלשון התרגום 'וחדי' [בלשה"ק הפירוש הוא 'חדוה', ובארמית 'ויחד'], כי זו השמחה עולה על הכל, שאדם זוכה להבין גודל מעלת נשמתו, וכמבואר בשתי תורות הסמוכות זו לזו - ח"ב סימנים ל"ג ול"ג, שרביז"ל מדבר על הפסוק הזה - וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ וגו', וכך אומר רביונ בתורה ל"ג: **"ויחד יתרו על כל הטובה" וכו'** (שמות י"ח), **ואמרו רבותינו ז"ל** (סנהדרין צד), **'שנעשה בשרו חדודין חדודין'. כי כי כל השמחות הם רק בשעתן, כגון, למשל שמחה של חתנה או ברית, השמחה הוא רק בשעתן, ואם יסתכל על הסוף, אין שום שמחה בעולם, כי סוף אדם וכו'** (ברכות י"ז). **אבל אם יסתכל על הסוף של הסוף, אז יש לו לשמח מאד, כי סוף כל סוף, דהינו התכלית הוא טוב מאד.**

ממשיך רביז"ל: והנה זהו רק מצד הנשמה, שמצדה המות טוב מאד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה ט): **"והנה טוב מאד" - זה וכו', כי הוא טוב מאד, שעל ידו באין לתכלית הטוב. אך מי שהוא צדיק, ואפלו גופו נקי וקדוש מאד, אזי יכול לשמח גם עם גופו, אפלו אם מסתכל על הסוף, מאחר שגם גופו טהור וקדוש. כמו שכתוב** (תהלים נ"ו): **"באלקים בטחתי מה יעשה בשר לי" - שהבשר, דהינו הגוף אינו יכול לעשות לו שום הזק, וכמו שכתוב** (תהלים ט"ז): **"אף בשרי ישכן לבטח" - שהצדיק בטוח, שגם להגוף יהיה טוב מאד, ועל כן יכול לשמח גם עם גופו, אפלו כשמסתכל על הסוף. אבל מי שאין גופו קדוש כל כך, בפרט גר, שאף על פי שנשמתו גבוה מאד, אף על פי כן גופו נוצר מטפה טמאה, ואיך אפשר לשנות זאת. נמצא שזה האיש שאין גופו**

[ב] בדרך אגב הזכיר מו"ר שליט"א את מלחמת יוה"כ שהיתה, כי אמרו הצוררים ימ"ש שהזמן הכי טוב להילחם הוא ביוה"כ שכולם עסוקים, ואף אחד לא מוכן לזה, כי לא מוכנים כ"כ אז למלחמה, ולכן אדם צריך להיות תמיד עם כלי הנשק הקדושים ביד.

קדוש כל כך, בפרט גר, אי אפשר לו לשמח עם גופו כשמסתכל על התכלית - שבזה מסופר על גר הצדיק רבי אברהם בן אברהם מוילנא, שהוא נעקד על קידוש ה׳ בחג השבועות [וזה מענייני דיומא - קבלת התורה], שהגיעו אליו כל מיני כמרים וכו׳ ואמרו לו: הרי יש לך אמונה, ואם אתה מאמין שנולדת גוי כך היה הרצון של ה׳, אז תישאר כך... ענה ואמר להם: כשהקב״ה רצה ליתן את התורה, הוא הלך אל כל הגוים, והם לא רצו, כל אומה מחמת סיבתה [הללו בגלל איסור רציחה, הללו בגלל ניאוף או גניבה], אבל הקב״ה לא הלך לכל אחד ואחד מהגוים לשאול אותו, אלא מן הסתם אל הראשים של הגוים - המלך, המושל, ראש העיר, והוא אמר בשם כל הקהל שאינם רוצים, אבל בוודאי היו כאלה שכן רצו, ואני - אמר ר׳ אברהם - הייתי בין אלו שכן רצו לקבל את התורה! המשיך ר׳ אברהם: ועכשיו אני רק מחכה כבר להישרף על קידוש ה׳, כי הנשמה שלי קדושה וטהורה - יען כי זכיתי להתגייר, אבל את גופי פיטמתי בכל מיני מאכלות אסורות ודברים אסורים, ועכשיו אני שמח שגופי ישרף, וכך אזכה באמת להזדכך למען שמו יתברך!

וזה בדיוק מה שאומר פה רבינו, שאמנם יש לגר נשמה גבוהה מאד, כי בוודאי אם התגייר - יש בו ניצוץ קדוש, אבל גופו נוצר מטומאה, וא״א לשנות זאת, וזכה גר הצדק שהוא הזדכך לגמרי, והלך בשמחה עצומה אל העקידה...[ג]

מסיים רבינו דבריו: **וזהו: ״ויחד יתרו על כל הטובה״ - שיתרו היה שמח על כל הטובה, פרוש, אפלו כשהסתכל להלאה מן הטובה. וזהו: ״על כל**

[ג] כאשר הרה״ק מצאנז זי״ע דיבר מגר הצדק ר׳ אברהם בן אברהם, הוא חזר על דבריו שאמר לאלו הכומרים: **אם הייתי זוכים להרגיש ריח גן עדן שיש בנרות שבת כשהם נכבים** [שידוע שאין לזה ריח כ״כ טוב...] **לא היה לכם שום שאלות מדוע נעשיתי יהודי!** סיים הרבי מצאנז זי״ע: **תראו מהי השגה של גר צדק, שהריח ריח גן עדן בנרות שבת כשהם נכבים!**

אגב, איזו מצוה קדושה זו להדליק נרות לכבוד שבת, והיא מצוה שניתנה לנשות ישראל, ואז הוא עת רצון נפלא מאד מאד בשמים, ומרוצה הזמן לקבלת התפילות, ואשרי האשה שזוכה לנצל את הרגעים הקדושים הללו, ולשפוך שיח ותחינה לפני הקב״ה!

הטובה״ - למעלה ולהלאה על הטובה, אף על פי שהסתכל על זה, הינו להלאה מן הטובה, הינו על הסוף, אף על פי כן היה שמח מאד. כי מצד הנשמה אף כשמסתכל על הסוף, הוא טוב מאד כנ״ל, אך שנעשה בשרו חדודין חדודין - בשרו דיקא, דהינו הגוף. כי מאחר שהיה גר, לא היה שמחתו בגופו כשהסתכל על הסוף כנ״ל. וזהו: ׳נעשה בשרו חדודין חדודין׳ - בשרו דיקא כנ״ל.

זה העניין של יתרו, שהכיר בחשיבות עם ישראל, והתפעל מגודל חוזקם, וכן זכה לשמחה האמיתית, יען כי הסתכל **״׳על׳ כל הטובה״** - היינו על התכלית.

ולכן הקדימה התורה את כל מעשה יתרו לקבלת התורה, כי זו ההקדמה הנחוצה לכל אחד ואחד, שיעריך ויכיר בחשיבות נשמתו הטהורה, שהיא באה מרום גבהי מרומים, והיא קדושה וטהורה, ועי״ז יזכה לגשת כראוי לקבלת התורה, כי כך יקבל את התורה מתוך שמחה אמיתית, מתוך הבנה במעלת זכותו שזכה להיברא מזרע ישראל, ולכן עשנו כגויי הארצות ח״ו.

יזכנו הקב״ה לקבל את התורה מחדש, ולזכות להיות שמחים בנקודת יהדותנו, ונזכה להיושע בכל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות אמן ואמן.

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קדש פרשת יתרו תשפ״ג פרשת יתרו תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דבורים נוראים ונפלאים עפ״ד רביז״ל בסיפו״מ מעשה א׳ מאבדת בת מלך

פתח ואמר מו״ר שליט״א: אנחנו אוחזים בסיפור מאבדת בת מלך, שרביז״ל מספר איך השני למלך מנסה לגאול את הבת מלך מהשבי שנמצאת בו, ואנו אוחזים בסיפור שהבת מלך נמצאת כבר בהר של זהב ומבצר של מרגליות, ׳הר של זהב׳ רומז ללימוד התורה, ו׳מבצר של מרגליות׳ רומז לתפילה.

כי בלתי אפשרי לאדם לגאול נפשו מידי כוחות הטומאה אלא ע״י תורה ותפילה, ׳הר של זהב׳ רומז לתורה

הקדושה שניתנה לנו על הר סיני, וכמו שקראנו היום בתורה את קבלת התורה שהיתה בהר סיני, שאדם זוכה לעסוק בתורה, בזה זוכה לגאול את נפשו מהשבי בו נמצאת, רביז"ל גילה לנו דרך נפלאה שאדם יזכה לילך ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה!

כי הרי לכל אחד יש שייכות אל התורה, בהר סיני התורה ניתנה לכל עם ישראל כולו, לא רק לאלו שיודעים להגיד 'לומדות'... התורה ניתנה לכולם, ולכולם יש בה חלק! ואף אם אין לך רקע של לימוד, אין לך מוח של לימוד, תיקח את הפה שלך ותתחיל לגרוס!

בשיחה ע"ו בשיחות הר"ן, שבה מגלה רבינו את ענין סדר דרך הלימוד, רבינו כולל בין כל הלימודים שאדם צריך ללמוד גם את 'כתבי האר"י', לא שמים לב לזה - אבל זה מובא שם... אדם תוהה: וכי איזו שייכות יש לי לזה?... באמת אנחנו רחוקים מאד בהבנת דברים עליונים אלו, אבל צריכים ללמוד גם את זה, תחילה תקנה את הסט לכל הפחות, שיהיה בבית, ואח"כ תתחיל לאט לאט לגרוס מעט בכל פעם, ואולי תמצא פה ושם אילו רמזים ולימודים, אבל העיקר שהיית שם!

כי רצון רבינו היה שנטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ורבינו אומר (שיחות הר"ן סימן כח) שכן דרך השרים להתפאר הייתי בורשא וכו', כך אדם צריך להתפאר שהיה בכל חלקי התורה הק', וכי אותו אחד שהיה בורשא הוא הבין וחקר על כל מקום ומקום וכו'?... הוא נסע לפאריז, לורשא וכו', לקח תמונה משם - ו"הייתי שם"... אותו דבר ללימוד התורה, העיקר שהיית באותו מקום, אמנם לא הבנת כל דבר וכו', אבל היית שם, יקחו תמונה שאתה עם הספר... ומבטיח רבינו (שיחה עו) **"וממילא יבין"** - סוף כל סוף תזכה להבין, אבל בהתחלה תתחיל אפילו בלי הבנה!

בישיבות, יש את המסכתות של הישיבה - שלוש בבות, כתובות, גיטין, קידושין וכו', ואלו הן המסכתות שלומדים עפ"י רוב, ולא תמיד גומרים את כל המסכתא אלא רק פרקים מסוימים, אבל מה עם כל התורה כולה?!... האם סיימת פעם את התנ"ך - תורה שבכתב? פעם זכית לגמור את התנ"ך? מה עם כל התורה

כולה?!... ע״י שזוכים להיות מקורבים לרבינו, זוכים לקבל את ה׳הר של זהב׳, ללמוד התורה שזכינו לקבל בהר סיני, כמ״ש ״וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי״ - ע״י ׳מדבר׳, ענין של דיבור, עי״ז ׳סיני׳ - הר סיני, זוכה ל׳הר של זהב׳.

וכן ׳מבצר של מרגליות׳, רומז על התפילה, שעל ידי כל דיבור של תפילה אדם זוכה לבנות מבצר קדוש שיגן עליו מפני כל מיני דברים בלתי רצויים, כל מילה של תפילה זו הצלחה נצחית! רבינו גילה לנו את ענין ההתבודדות, שאדם יזכה לדבר אל הקב״ה, איזו זכות לאדם שמקדיש כמה דקות ביום לדבר אל הקב״ה, ועי״ז זוכה ל׳מבצר של מרגליות׳, זה מרגלית!

מספר רבינו הקדוש: ״וְהַשְׁאֵר אֶת הַמְשָׁרֵת וְהַנִּיחוֹ, וְהָלַךְ לְבַדּוֹ לְבַקְּשָׁהּ״ - השני למלך התיישב בדעתו שהוא כבר לא צריך את הגבאי... הוא הבין שאין לו אף אחד בזה העולם שיעזור לו, אלא עליו לילך בעצמו ולזכות לגאול את הבת מלך.

״וְהָלַךְ כַּמָּה שָׁנִים לְבַקְּשָׁהּ״ - כאן לימוד נפלא לאדם שלא יתייאש אף פעם, אפילו שהוא הולך כבר ימים ושנים, ידע שסוף כל סוף יצליח, וכמו שיספר רבינו להלן; אין על זה ׳דד ליין׳ - לוח זמנים, אלא אדם צריך לעשות את עבודתו, לחטוף כמה שיותר טוב אמיתי ונצחי בזה העולם, וידע שהוא יזכה לזה סוף כל סוף.

״וְיִשַּׁב עַצְמוֹ״ - היה לו ישוב הדעת, ואמר לעצמו ״שֶׁבְּוַדַּאי בַּיְשׁוּב לֹא נִמְצָא הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת כִּי הוּא בָּקִי בְּמַפַּת הָעוֹלָם (שקורין לאנד קארט)״ - כי אם בישוב היה הר של זהב, הוא כבר היה מפורק לגמרי... כל אחד היה מגיע ונוטל לעצמו חתיכות זהב, וכן מבצר של מרגליות, כל אחד היה בא ולוקח מרגלית ועוד מרגלית... ובוודאי אינו בישוב כלל, ״וְעַל כֵּן אֵלֵךְ אֶל הַמִּדְבָּרִיּוֹת״ - מהו ענין המדבריות? בספרו נעם אלימלך, מביא הרבי ר׳ אלימלך (הן בפרשת השבוע - ד״ה א״י בחודש השלישי, והן בפרשת שבוע שעבר - ד״ה ויסב) על המילים ׳מדבר סיני׳ שזה ענין של התבודדות, ע״ש. ורבינו ז״ל גילה לנו את סוד ההתבודדות, שאדם יפרש שיחתו לפני הקב״ה בכל יום, שזה ענין של ׳מדבר׳ לשון של ׳דיבור׳, כמו שמפרש רבינו הפסוק (שה״ש) ״מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר״

(ליקו"מ ח"א סי' מט), 'זאת' היינו אמונה, 'מן המדבר' - מדיבור האדם, שהוא זוכה לדבר אל הקב"ה.

אשרי הזוכה לקיים זאת בתמימות ופשיטות, להתבודד אל הקב"ה בכל יום, שעל זה כתוב בזוה"ק (נח סד ע"ב) גבי שמיני עצרת, שאדם זוכה להיות לבד עם המלך, ושואל כל מבוקשו, ונותנים לו! כי הקב"ה הוא אב הרחמן, ומשפיע כל טוב על עמו ישראל, וכשאדם זוכה לעמוד בתפילה ולבקש מאתו יתברך כל צרכיו - בזה זוכה לפעול דברים נפלאים, וממשיך על עצמו ישועות נפלאות.

ובאמת, "וְהָלַךְ לְבַקְּשָׁהּ בַּמִּדְבָּרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים" - שזה ענין הנ"ל, שיכול להיות שלוקח אפילו כמה וכמה שנים, אבל הוא לא נפל בדעתו כלל, הוא לא ייאש את עצמו, הוא המשיך הלאה! הוא הלך 'במדבריות' - בדרך של דיבורים קדושים, ולא נפל בדעתו כלל!

וזו ההתחזקות שרבינו מגלה לנו, שאדם ימשיך בעבודתו, וידע "שבודאי יש" - כלשון רבינו בהמשך הסיפור שמסופר איך שכל מיני אנשים החלישו את דעתו, וניסו לייאש אותו לגמרי באמרם שאינו בנמצא כלל וכלל וכו', אבל הוא היה חזק ואיתן מאד מאד בדעתו, ולא הקשיב להם כלל, אלא ידע "שבודאי יש"!

וזה לימוד הצדיקים, שמגלים לאדם איך יתחזק בכל מצבי החיים, והצדיק לא רק שמגלה לאדם ההתחזקות, ואדם צריך להקשיב ולציית לדברים של הצדיק מתוך אמונת חכמים שיש בו, אלא המובן הוא יותר מזה: **כשהצדיק מגלה לאדם התחזקות, איך שימשיך בעבודתו ולא יפול בדעתו, אלא יתקדם הלאה בתורה ותפילה, וסוף כל סוף יזכה להגיע למה שיזכה, זה לא רק בתור 'התחזקות', אלא בתור 'דוגמא חיה', כי הצדיק בעצמו ג"כ עבר את כל אלו הדברים הקשים, והוא מראה לאדם 'הנה תראה, אני החזקתי מעמד - וזכיתי, עברתי על הכל, זכיתי לזה!' וכשאדם רואה דוגמא חיה של זה, זה מה שנותן לו את הכח להמשיך ולהתקדם הלאה, ואז הוא רואה "שבודאי ישנו"!**

יזכנו הקב״ה להיות מקורבים לצדיקים, וכך נזכה לחיות חיים טובים באמת.

שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת יִתְרוֹ תש״פ

לֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ

דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטָ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מֵעִנְיַן קַבָּלַת הַתּוֹרָה שֶׁבְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְעִנְיַן יִתְרוֹ שֶׁמּוּבָא בַּתּוֹרָה קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה

פְּתַח וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א: אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת יִתְרוֹ, שֶׁבָּהּ אָנוּ קוֹרִין אֶת עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת - קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְשַׁבָּת קֹדֶשׁ זוֹ הִיא מֵעֵין חַג הַשָּׁבוּעוֹת, שֶׁבּוֹ אָנוּ עֵרִים כָּל הַלַּיְלָה, בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בַּבֹּקֶר, וְהַקְּרִיאָה מְעוֹרֶרֶת אֶת הַזְּמַן, שֶׁעַתָּה זֶהוּ זְמַן מְסֻגָּל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מֵחָדָשׁ.

וּכְדֵי לִזְכּוֹת לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, לָזֶה צְרִיכִים עֲשִׂיָּה, כִּי בְּלִי זֶה, לְמָה אַתָּה מְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה?! בִּשְׁבִיל מָה?!... אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה בִּשְׁבִיל שֶׁנַּעֲסֹק בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְנִלְמַד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִשְׁבִיל שֶׁנִּהְיֶה 'לוֹמְדִים'... הֵינוּ שֶׁנַּתְמִיד בַּתּוֹרָה כִּפְשׁוּטוֹ - לִקַּח סֵפֶר וּלְהַתְחִיל לִלְמֹד.

כִּי הִנֵּה מְסֻפָּר עַל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁהָיָה פַּעַם בְּאֵיזוֹ עֲיָרָה, וְרָאָה הַלַּמְדָנִים שָׁם שֶׁיּוֹשְׁבִים עִם עֲרֵמוֹת סְפָרִים וְכוּ', וּמִתְפַּלְפְּלִים וְכוּ', עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: "הֵם 'לַמְדָנִים', וַאֲנַחְנוּ 'לוֹמְדִים'"... וּכְמוֹ שֶׁצַּדִּיקִים אָמְרוּ, שֶׁ'גַּנָּב' לֹא נִקְרָא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לִגְנֹב, אֶלָּא מִי שֶׁ**גּוֹנֵב** בְּפֹעַל הוּא נִקְרָא 'גַּנָּב'... אוֹתוֹ דָּבָר, מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּפֹעַל הוּא נִקְרָא 'לוֹמֵד', וְלֹא שֶׁהוּא רַק 'יוֹדֵעַ לִלְמֹד'. וּכְמוֹ שֶׁכּוֹתֵב מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁאַחַר הִסְתַּלְקוּת רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא הָלַךְ וְנָסַע וְהִגִּיעַ לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁל 'לַמְדָנִים' וְכוּ' שֶׁיּוֹשְׁבִים וּמִתְפַּלְפְּלִים כַּנַּ״ל, וְכוֹתֵב מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: "רָאִיתִי שֶׁאֵינָם לוֹמְדִים כְּלוּם!"... כִּי צָרִיךְ לִלְמֹד לְמַעֲשֶׂה.

וְאֶת זֶה זָכִינוּ לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הֵינוּ אֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה **לְמַעֲשֶׂה**, וְשֶׁזֶּה שַׁיָּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. רַבֵּנוּ זַ״ל הִנְחִיל לָנוּ אֶת "סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד" (שִׂיחוֹת הָר״ן, סִימָן עוֹ), שֶׁכָּךְ יְכוֹלִים לַעֲבוֹר וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַמָּשׁ! הִנֵּה תָּבוֹא לְבֶן אָדָם וְתַגִּיד לוֹ: "אַתָּה יָכוֹל לִלְמֹד אֶת כָּל הַתּוֹרָה", הוּא יָגִיב: "מָה אַתָּה מְדַבֵּר שְׁטֻיּוֹת? כָּל הַתּוֹרָה?!"... אֲבָל הַצַּדִּיק וְאוֹמֵר לְךָ: כֵּן! כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ! פְּשׁוּטוֹ

כְּמַשְׁמָעוֹ ! אַתָּה יָכוֹל לַעֲבוֹר וּלְטַיֵּל בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ : תַּנַ״ךְ, מִשְׁנָיוֹת, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, וְכוּ׳ וְכוּ׳ כָּל הַלְמוּדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָךְ אָדָם קוֹנֶה יְדִיעוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הִנֵּה אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא זוֹכִים לֵידַע מֵהַגִּלּוּי הַזֶּה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל - ״סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלְמוּד״, וּמִמֵּילָא לֹא לָמְדוּ תַּנַ״ךְ, אֲזַי אִם תָּבוֹא וְתֹאמַר לָהֶם שֶׁיֵּשׁ הַסִּפּוּר שֶׁל אֱלִישָׁע הַנָּבִיא עִם הַשּׁוּנַמִּית וְכוּ׳, הוּא יָגִיב שֶׁהוּא רָאָה אֶת זֶה פַּעַם בְּאֵיזוֹ חוֹבֶרֶת שֶׁל יְלָדִים עִם תְּמוּנוֹת וְכוּ׳... אוֹ אוֹמְרִים לוֹ עַל דָּוִד וְגָלְיָת וְכוּ׳, אָז הוּא מַכִּיר אֶת זֶה מֵחוֹבְרוֹת וְסִפּוּרִים לִילָדִים וְכוּ׳... בְּשָׁעָה שֶׁזֶּה פְּסוּקִים מְפֹרָשִׁים בַּתַּנַ״ךְ, פְּרָקִים שְׁלֵמִים, וְאִם הָיָה זוֹכֶה לִלְמֹד זֹאת - הָיָה יוֹדֵעַ.

וְכֵן לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, כַּמָּה מוֹהֲרָא״שׁ הֶחְדִּיר זֹאת, לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִלְמֹד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְכַמָּה מוֹהֲרָא״שׁ הֶחְדִּיר זֹאת בִּפְרָט בְּבַחוּרִים, כִּי הִנֵּה לְאַבְרֵךְ זֶה כְּבָר יוֹתֵר קָשֶׁה, כִּי יֵשׁ טִרְדוֹת הַפַּרְנָסָה וְכוּ׳ - וְגַם אַבְרֵךְ, אִם יֵשׁ לוֹ חֵשֶׁק וְרָצוֹן, וְהִרְגִּיל עַצְמוֹ לָזֶה בִּימֵי בַּחֲרוּתוֹ, יָכוֹל לְקַיֵּם זֹאת - אֲבָל בִּפְרָט בַּחוּרִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם זְמַן, יְכוֹלִים לְקַיֵּם זֹאת בְּקַלּוּת, לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת.

אֵלּוּ שֶׁלָּמְדוּ אֵצֶל מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע, יוֹדְעִים שֶׁלֹּא הָיָה ׳כַּרְטִיס כְּנִיסָה׳ לַיְשִׁיבָה בִּלִי לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. שֶׁמּוֹהֲרָא״שׁ תָּמִיד חָזַר וְאָמַר שֶׁזֶּה מְטַהֵר וּמְזַכֵּךְ אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁל הָאָדָם, וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּגַשְׁמִיּוּת ״מְכוֹנַת כְּבִיסָה״ - שֶׁמַּכְנִיסִים הַבְּגָדִים הַמְלֻכְלָכִים וְיוֹצֵא כְּמוֹ חָדָשׁ, אוֹתוֹ דָּבָר כָּאן, עַל יְדֵי מִשְׁנָיוֹת הַנְּשָׁמָה מִתְכַּבֶּסֶת, שֶׁזֶּה שֶׁ׳מִשְׁנָה׳ זֶה אוֹתִיּוֹת ׳נְשָׁמָה׳. וְהִנֵּה לְהִתְכַּבֵּס בְּמְכוֹנָה זֶה לֹא כָּל כָּךְ נָעִים - מְקַבְּלִים פֹּה מַכָּה וְשָׁם מַכָּה... אֲבָל סוֹף כָּל סוֹף הַבֶּגֶד יוֹצֵא נָקִי, אוֹתוֹ דָּבָר אֵצֶל הָאָדָם, הַכִּבּוּס שֶׁל הַנְּשָׁמָה לֹא בָּא כָּל כָּךְ בְּקַלּוּת, אֲבָל אִם יִהְיֶה חָזָק בָּזֶה - בְּוַדַּאי שֶׁיִּזְכֶּה לָזֶה.

וְכֵן לִמּוּד גְּמָרָא, כַּמָּה מוֹהֲרָא״שׁ רָצָה שֶׁעַד הַבַּר-מִצְוָה יַעֲשׂוּ סִיּוּם עַל כָּל הַשַּׁ״ס, שֶׁזֶּה מַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם צֶלֶם אֱלֹקִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם ״דַּף הַיּוֹמִי״ לְכָל הַפָּחוֹת, וְכֵן אוֹתוֹ דָּבָר שְׁאָר הַלְמוּדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְזֶה נִקְרָא ״קַבָּלַת הַתּוֹרָה״ כִּפְשׁוּטוֹ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִנְחִיל לָנוּ אֶת הַ״סֵּדֶר דֶּרֶךְ

הַלְמוּד״, שֶׁנּוֹכַל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת, וְלַהֲגוֹת בָּהּ, וְלִלְמֹד אוֹתָהּ.

אֲבָל הִנֵּה, יֶשְׁנָהּ הַקְדָּמָה חֲשׁוּבָה קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה. הַיְנוּ, שֶׁהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים בַּסֵּדֶר שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּפָרָשָׁתֵנוּ, שֶׁקֹּדֶם כָּל הַתּוֹרָה מְבִיאָהּ אֶת הַמַּעֲשֶׂה עִם יִתְרוֹ, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן אֶת כָּל הָעִנְיָן שֶׁל קַבָּלַת הַתּוֹרָה.

וּבֶאֱמֶת, כָּל הָעִנְיָן עִם יִתְרוֹ הָיָה לְאַחַר קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁכְּבָר הָיוּ חֻקִּים, דִּינִים וּמִשְׁפָּטִים, וְעַם יִשְׂרָאֵל עָמַד עַל מֹשֶׁה ״מִן הַבֹּקֶר עַד הָעֶרֶב״ (שְׁמוֹת יח, יג), כָּל אֶחָד עִם טַעֲנוֹתָיו וּשְׁאֵלוֹתָיו. כִּי הִנֵּה בְּפֶסַח עַם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וּבְסִינַי קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וּלְאַחַר מִכֵּן עָלָה מֹשֶׁה אַרְבָּעִים יוֹם וְיָרַד בְּי״ז בְּתַמּוּז, וְאָז הָיָה אֶת מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, וְאָז עָלָה שׁוּב, וְיָרַד בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים - שֶׁפָּעַל מְחִילָה אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. וְיִתְרוֹ הִגִּיעַ לְמָחֳרַת יוֹם הַכִּפּוּרִים, זֹאת אוֹמֶרֶת יוֹם אַחַר יְרִידַת מֹשֶׁה מִן הָהָר (עַיֵּן רַשִׁ״י שְׁמוֹת יח, יג). אוּלָם אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַתּוֹרָה סִדְּרָה שֶׁיִּהְיֶה קֹדֶם אֶת הַסִּפּוּר עִם יִתְרוֹ, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן קַבָּלַת הַתּוֹרָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁכְּלָל הוּא בְּיָדֵינוּ שֶׁאֵין מֻקְדָּם וּמְאֻחָר בַּתּוֹרָה, אוּלָם זֶה לֹא סְתָם שֶׁדִּבְּרָה קֹדֶם הַשֵּׁנִי, וּבְוַדַּאי מֻנָּח פֹּה יְסוֹד גָּדוֹל בִּשְׁבִיל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ.

וְהַיְסוֹד הוּא, שֶׁהִנֵּה יִתְרוֹ הָיָה גֵּר צֶדֶק, וְהָיָה לוֹ עֵבֶר לֹא כָּל כָּךְ טוֹב... וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עַיֵּן רַשִׁ״י שְׁמוֹת יח, יא) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יח, יא): **״עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה׳ מִכָּל הָאֱלֹקִים״** - שֶׁמִּזֶּה רוֹאִים שֶׁהָיָה וְעָבַר בְּכָל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם - סִין, יָפָן, הוֹדוּ, וְכוּ׳ וְכוּ׳ - וְהָיָה גַּם אֵצֶל פַּרְעֹה, וְעַתָּה הִגִּיעַ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אַחַר שֶׁרָאָה אֶת כָּל הַנִּסִּים וְכוּ׳, וְאָמַר: **״עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה׳ מִכָּל הָאֱלֹקִים״** - אַחַר שֶׁרָאִיתִי אֶת כָּל הָאֱלִילִים שֶׁל הַגּוֹיִם, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא הוּא הָאֱלֹקִים.

וְדָבָר זֶה בָּא לְלַמְּדֵנוּ - לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - שֶׁלֹּא מְשַׁנֶּה אֵיזֶה עֵבֶר יֵשׁ לְךָ, מֵהֵיכָן הִגַּעְתָּ, וְאֵיפֹה הָיִיתָ, תָּמִיד אַתָּה יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, בְּהִתְחַדְּשׁוּת נִפְלָאָה. וְלָכֵן כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל יִתְרוֹ מוּבָא קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה, כִּי זֶה הַקְּדָמָה לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה בִּבְחִינַת יִתְרוֹ - שֶׁיֵּשׁ לְךָ עֵבֶר לֹא כָּל כָּךְ טוֹב וּמַזְהִיר... אֲפִלּוּ הֵכִי, גַּם אַתָּה יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה!

וְעוֹד, דְּהִנֵּה יִתְרוֹ "מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע **וּבָא? קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק**", כְּךְ אוֹמֵר רַשְׁ"י (שְׁמוֹת יח, א). וְגַם מִזֶּה יוֹצֵא לָנוּ לִמּוּד לְמַעֲשֶׂה, דְּחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סוֹטָה ב.): **"קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף"**, וְהִנֵּה אָדָם זָכָה, וְנִבְקַע לוֹ הַיָּם - הִתְחַתֵּן, אֲזַי שֶׁיִּרְאֶה לִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ! אַל תֹּאמַר: "הִנֵּה הִתְחַתַּנְתִּי, וְהַכֹּל בְּסֵדֶר"... כִּי אֵין כָּזֶה דָּבָר, אֵין אֶחָד שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר: "יֵשׁ לִי בִּטּוּחַ"... כִּי "שְׁלוֹם בַּיִת" זוֹ עֲבוֹדָה קְדוֹשָׁה! וְאַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל זֶה, שֶׁהַבַּיִת יִהְיֶה גַּן עֵדֶן, וְלֹא חַס וְשָׁלוֹם גֵּיהִנּוֹם בַּבַּיִת.

הִנֵּה אֵיזוֹ שִׂמְחָה שֶׁבָּרוּךְ ה' רוֹאִים עַל דַּלְתוֹת הַבָּתִּים שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתָּלוּי הַשֶּׁלֶט **"בְּרוּכִים הַבָּאִים לְגַן עֵדֶן"**, וְלֹא מְשַׁנֶּה הֵיכָן אַתָּה גָּר, אִם זֶה בִּבְנֵי בְרַק, אִם זֶה בְּאַשְׁדּוֹד, בְּכָל מָקוֹם, תָּלוּי בַּכְּנִיסָה לַבַּיִת שֶׁלֶט "בְּרוּכִים הַבָּאִים לְגַן עֵדֶן"! וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁרוֹאִים זֹאת וּמַתְמִיהִים: "גַּן עֵדֶן?! חָשַׁבְתִּי גַּן עֵדֶן זֶה לְמַעְלָה, בַּשָּׁמַיִם...", אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לִמּוּדֵי הַצַּדִּיק עוֹנֶה וְאוֹמֵר: "כֵּן! כֵּן! הַבַּיִת שֶׁלָּנוּ זֶה גַּן עֵדֶן! יֵשׁ שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, מִלִּים טוֹבוֹת, עֶזְרָה אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְהַבַּיִת כֻּלּוֹ גַּן עֵדֶן!". אוּלָם זֶה בֶּאֱמֶת לֹא פָּשׁוּט, כִּי הַסָּמ"ךְ מֵ"ם - עֲמָלֵק, לֹא נָח, וְרוֹצֶה רַק לִגְרֹם מְרִיבוֹת וּפֵרוּדִים אֵצֶל הָאָדָם, אַךְ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְשַׁכֵּל אֱמִתִּי וְיָשָׁר, וְשׁוֹמֵעַ הֵיטֵב לְקוֹל צַדִּיקֵי הָאֱמֶת, בְּוַדַּאי יִזְכֶּה שֶׁבֵּיתוֹ יִהְיֶה גַּן עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמָקוֹם לְהַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְעַל פִּי זֶה אֶפְשָׁר לְבָאֵר כָּאן אֶת דִּבְרֵי רַשְׁ"י הַקָּדוֹשׁ: **"קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק"** - שֶׁבֶּאֱמֶת זָכִיתָ וְהָיָה לְךְ **"קְרִיעַת יַם סוּף"**, שֶׁמָּצָאתָ אֶת זִוּוּגְךְ, וְזָכִיתָ לְהָקִים בַּיִת, אַךְ תִּזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁיֵּשׁ גַּם: **"וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק"** - שֶׁזּוֹ מִלְחָמָה שֶׁמַּמְשִׁיכָה תָּמִיד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, טז): **"מִלְחָמָה לַהֲוָיָ"ה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר"**, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהִלָּחֵם עִם הָעֲמָלֵק הַזֶּה, כִּי אָמְנָם נִבְקַע לְךְ הַיָּם, וְזָכִיתָ לְהִתְחַתֵּן, אֲבָל כָּתוּב אַחַר כָּךְ (שָׁם יד, כז): "וַיָּשָׁב הַיָּם לְאֵיתָנוֹ", וְלֹא בָּטוּחַ שֶׁתִּזְכֶּה שֶׁשּׁוּב הַיָּם יִבָּקַע לְךְ... לָכֵן אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד חָזָק עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ.

וְזוֹ הַהַקְדָּמָה לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִנֵּה הִתְחַתַּנְתָּ, אַךְ תִּזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁיֵּשׁ אֶת עֲמָלֵק, וּצְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מִמֶּנּוּ, וְאֵיךְ? עַל יְדֵי שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַתּוֹרָה לְבֵיתְךְ, וְתִזְכֶּה לְהִתְנַהֵג עַל פִּי הַתּוֹרָה, כְּךְ תִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם בַּיִת. וְכֵן תִּלְמַד בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בַּכּוֹלֵל, אוֹ בְּאֵיזֶה

שְׁעוּר וְכוּ׳, אַף עַל פִּי כֵן תִּרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ גַּם כֵּן אֵיזֶה לִמּוּד בַּבַּיִת, כִּי כָּךְ הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים רוֹאִים אוֹתְךָ לוֹמֵד, וְזֶה מַכְנִיס קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה בַּבַּיִת, וְזֶה כָּל כָּךְ חִנּוּךְ נִפְלָא לִילָדִים, שֶׁרוֹאִים אֵיךְ הָאַבָּא יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְלָכֵן כָּל הַסִּפּוּר עִם יִתְרוֹ הִגִּיעַ קֹדֶם "מַתָּן תּוֹרָה", לְהוֹרוֹת לְךָ, שֶׁלִּפְנֵי שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אַתָּה צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה שֶׁל יִתְרוֹ, וְהוּא: "**קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק**" - שֶׁזָּכִיתָ וְנִקְרָע לְךָ הַיָּם, וְהִתְחַתַּנְתָּ בָּרוּךְ ה׳, שֶׁזֶּה: "**קְרִיעַת יַם סוּף**", אֲבָל עַתָּה יֵשׁ לְךָ עֲבוֹדָה קְדוֹשָׁה - "**שְׁלוֹם בַּיִת**", וּלְהַזְהֵר מֵעֲמָלֵק הָרָשָׁע הָרוֹצֶה לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְךָ, שֶׁזֶּה: "**וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק**", וְלִשְׁמֹר שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, וְכָךְ תִּזְכֶּה לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת.

וְהִנֵּה, אַתָּה רוֹצֶה לְהַזְהֵר וּלְהִשָּׁמֵר מֵעֲמָלֵק הַזֶּה הָרוֹצֶה לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְךָ, אוּלָם אֵיךְ מְנַצְּחִים אוֹתוֹ? זֶה אָנוּ לוֹמְדִים מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק, שֶׁהַפָּסוּק אוֹמֵר (שְׁמוֹת יז, יג): "**וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֶב**" - אֵיךְ יְהוֹשֻׁעַ הֶחְלִישׁ וְנִצַּח אֶת עֲמָלֵק? "**לְפִי חָרֶב**" - חֶרֶב הַפֶּה, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים - זֶה יְנַצֵּחַ אֶת עֲמָלֵק. עַל כֵּן זוֹ הַהַקְדָּמָה לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁעִם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה - "**לְפִי חָרֶב**" - שֶׁנִּזְכֶּה לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי נִזְכֶּה לְנַצֵּחַ.

וְהִנֵּה אָנוּ מוֹצְאִים בְּעִנְיַן זֶה שֶׁל יִתְרוֹ דָּבָר מְעַנְיֵן, שֶׁהִנֵּה הַפָּרָשָׁה מַתְחִילָה (שָׁם יח, א): "**וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיא ה׳ אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם**", וְהַיְנוּ שֶׁיִּתְרוֹ שָׁמַע עַל כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְכַנַּ"ל. אַךְ הִנֵּה, לִכְאוֹרָה לֹא מוּבָן הַהֶמְשֵׁךְ, שֶׁכָּתוּב (שָׁם יח, ח): "**וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה׳ לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אוֹדֹת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם בַּדֶּרֶךְ וַיַּצִּלֵם ה׳**", הֲרֵי כְּבָר שָׁמַע עַל זֶה כַּנַּ"ל, וּמַה זֶּה שׁוּב: "וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ", בְּשִׁבִיל מָה צָרִיךְ עוֹד הַפַּעַם?!

וְהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִיזֶ׳ענְסְק זי״ע, מְדַבֵּר מֵעִנְיַן זֶה, וּמְתָרֵץ שֶׁהָעִנְיָן הוּא, שֶׁלִּשְׁמֹעַ מֵהַצַּדִּיק זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי! הַיְנוּ שֶׁהֵן אֱמֶת שֶׁשָּׁמַעְתָּ עַל כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל לִשְׁמֹעַ אֶת זֶה מֵהַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ

– זֶה כְּבָר עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי. וְכַמְבֹאָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א סִימָן יט, וְכֵן שָׁם בְּסִימָן קכ, וְעוֹד), שֶׁאֵינוֹ דּוֹמֶה הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ, לַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַשּׁוֹמֵעַ, אוֹ שֶׁקּוֹרֵא בַּסֵּפֶר, עַיֵּן שָׁם. כִּי לִשְׁמֹעַ מִפִּי הַצַּדִּיק וְהֶחָכָם זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי. וְזֶה מַה שֶּׁיִּתְרוֹ זָכָה – לִשְׁמֹעַ הַכֹּל שׁוּב, אַךְ מֵהַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ – מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ.

וְכָתוּב מִיָּד אַחֲרֵי זֶה (שְׁמוֹת יח, ט): **״וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַוָיָ״ה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם״** – שֶׁיִּתְרוֹ שָׂמַח בְּכָל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק ב, סִימָן י): **״וְזֶה בְּחִינַת** (שִׁבְחֵי עז:) **׳בִּדְיחָא דַּעְתֵּהּ׳, שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל, דְּהַיְנוּ שֶׁמְּקַשֵּׁר הַשִּׂמְחָה לִמְחוֹ וְדַעְתּוֹ, וַאֲזַי הַמֹּחַ מְשֻׂחְרָר, וְיֵשׁ לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת כַּנַ״ל, וְגַם לְמַעְלָה נַעֲשֶׂה מִזֶּה יִחוּד גָּדוֹל עַל יְדֵי בְּדִיחָא דַּעְתֵּהּ״**. וְהַיְנוּ שֶׁמְּגַלֶּה כָּאן רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעַל יְדֵי שִׂמְחָה נַעֲשִׂים יִחוּדִים עֶלְיוֹנִים, וְאוֹתוֹ דָּבָר כָּאן – אֵצֶל יִתְרוֹ, שֶׁיִּתְרוֹ שָׂמַח עַל כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִמָּנוּ, וּבְוַדַּאי נַעֲשָׂה עַל יְדֵי זֶה יִחוּד גָּדוֹל. וְאֶפְשָׁר לְרַמֵּז זֹאת כָּאן, שֶׁ״וַיִּחַדְּ״ זֶה אוֹתִיּוֹת ״יִחוּד״, לְרַמֵּז שֶׁזֶּה גָּרַם יִחוּד גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְדוֹ״ק.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְזַכֵּנוּ שֶׁנַּתְחִיל מֵעַתָּה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְנִזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִחְיוֹת חַיֵּי גַן עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

***

קְדוּשָׁא רַבָּא – סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת

דִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים
וְנִפְלָאִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל,
מַעֲשֶׂה י״א מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שִׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְּפוּ

פָּתַח וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּהַמַּעֲשֶׂה מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שִׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְּפוּ, וְרָאִינוּ שֶׁהָאָדָם שֶׁל הַסּוּס – שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא רוֹכֵב עַל סוּס, וְהַיְנוּ שֶׁהוּא מַכְנִיעַ תַּחְתָּיו אֶת כָּל הַמִּדּוֹת רָעוֹת – הוּא לִמֵּד אֶת הַבֵּן מֶלֶךְ לִהְיוֹת מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. שֶׁהִנֵּה הַבֵּן מֶלֶךְ, הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה אֶת שְׁמָהּ הַקּוֹדֵם, כִּי הִנֵּה מִקֶּדֶם הָיָה ״מְדִינָה טִפְּשִׁית וּמֶלֶךְ חָכָם״, שֶׁהָיָה אֶת הַצַּדִּיק, וּלְכֻלָּם הָיְתָה אֱמוּנָה בּוֹ, אוּלָם אַחַר כָּךְ נִהְיְתָה מַלְכוּת טִפְּשִׁית, וְהַמַּלְכוּת הֶחָכְמָה הִיא בִּזְוִיָּה, וְכָל אֶחָד נַעֲשָׂה חָכָם בְּעֵינָיו, וּכְמוֹ

שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מִדְרַשׁ רַבָּה, אֵיכָה רַבָּתִי, פְּרָשָׁה א) עַל הַפָּסוּק (אֵיכָה א, א): "'רַבָּתִי בַגּוֹיִם שָׂרָתִי בַּמְּדִינוֹת' - רַבָּתִי בְּדֵעוֹת", שֶׁכָּל אֶחָד חָכָם בְּעֵינָיו, וְהַצַּדִּיק מְגַלֶּה לָנוּ, שֶׁאָנוּ אֵינָנוּ יוֹדְעִים כְּלוּם.

אָז הַבֵּן מֶלֶךְ קִבֵּל מֵהָאִישׁ שֶׁל הַסּוּס אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל "לְהָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר", וְהֵינוּ שֶׁמִּכָּל דָּבָר הוּא רוֹאֶה אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא כְּבָר מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וּמִמֵּילָא גַּם כֵּן הוּא לֹא נִפְגַּע מִשּׁוּם אָדָם, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל זֶה רְמָזִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם כֵּן "מַה יֵּשׁ לִי עִם פְּלוֹנִי?! הַכֹּל זֶה מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ!". וְכָךְ גַּם הוּא זוֹכֶה לְהַמַּתָּנָה הַנִּפְלָאָה לְהָבִין רְמָזִים מֵהַצַּדִּיק, שֶׁזֶּה בְּחִינַת רְמָזִים מִים הַחָכְמָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק ב, סִימָן ז), שֶׁהַצַּדִּיק עוֹשֶׂה תְּנוּעָה קַלָּה עִם הָאֶצְבַּע וְהַיָּד - אוֹ עִם הָעַיִן, וְהָאָדָם כְּבָר מֵבִין מַהוּ רְצוֹן הַצַּדִּיק. וְזוֹ מַתָּנָה נִפְלָאָה, שֶׁאָדָם מִקָּרֹב לְצַדִּיק, וּמֵבִין הָרְמָזִים שֶׁרוֹמֵז, וּמִיָּד מְקַיֵּם מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

וְזֶה: "מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר", שֶׁרוֹאֶה רְמָזִים וֶאֱלֹקוּת מִכָּל דָּבָר, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁרָאִינוּ בִּתְחִלַּת מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת (דַּף ו.): **"כְּתִיב** (דְּבָרִים כו, יז) **'אֶת ה' הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם', וּכְתִיב 'וַה' הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם', אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: אַתֶּם עֲשִׂיתוּנִי חֲטִיבָה אַחַת בָּעוֹלָם וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶתְכֶם חֲטִיבָה אַחַת בָּעוֹלָם"**, וּלְעִנְיֵנֵנוּ הַיְנוּ, שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **"חֲטִיבָה אַחַת בָּעוֹלָם"** - שֶׁמִּכָּל דָּבָר בָּעוֹלָם אָנוּ מוֹצְאִים רֶמֶז לֶאֱלֹקוּת, וְהַכֹּל נִהְיָה "חֲטִיבָה אַחַת" לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

וּמְסַפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל: "וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר" - כַּנַּ"ל, "הָיָה הוֹלֵךְ שָׁם אֵצֶל שַׁעַר הַמְּדִינָה הַנַּ"ל" - הַיְנוּ שֶׁהַבֵּן מֶלֶךְ הָלַךְ אֵצֶל הַשַּׁעַר. וְהִסְבִּיר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁ'שַּׁעַר' זֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן רלב): **"עָנָה רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה וְאָמַר: גִּבּוֹר אֶחָד חָגַר מָתְנָיו לִכְבּשׁ חוֹמָה חֲזָקָה. וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁבָּא אֶל הַשַּׁעַר, הָיָה אָרוּג עַל הַשַּׁעַר מַטְוֶה מִקּוּרֵי עַכָּבִישׁ שֶׁסָּתַם הַשַּׁעַר. וְכִי יֵשׁ שְׁטוּת מִזֶּה שֶׁיִּהְיֶה חוֹזֵר מִמִּלְחַמְתּוֹ מֵחֲמַת הַסְּתִימָה שֶׁל הַקּוּרֵי עַכָּבִישׁ?!** (וְהַנִּמְשָׁל מוּבָן)", וּבְהֶמְשֵׁךְ דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים: **"עַכְשָׁו כְּשֶׁהוּא סָמוּךְ לַדָּבָר, וְלִכְבּשׁ וּלְשַׁבֵּר חוֹמוֹת וְלִפְתֹּחַ שְׁעָרִים עַל יְדֵי הַדִּבּוּר, וּבִשְׁבִיל מְנִיעָה קַלָּה מֵחֲלִישׁוּת דַּעְתּוֹ וְכַיּוֹצֵא, יִמָּנַע חַס וְשָׁלוֹם מִלְּדַבֵּר?! כִּי הֲלֹא הַמְּנִיעָה הַזֹּאת נֶחְשֶׁבֶת לִסְתִימָה שֶׁל**

קוּרֵי עַכָּבִישׁ כְּנֶגֶד הַחוֹמוֹת שֶׁרוֹצָה לְשַׁבֵּר בְּדִבּוּרוֹ", עַיֵּן שָׁם.

וּלְעִנְיָנֵנוּ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מַסְבִּיר, שֶׁפְּעָמִים שֶׁנִּדְמֶה לָאָדָם שֶׁיֵּשׁ 'שַׁעַר', שֶׁבֶּאֱמֶת זֶה קוּרֵי עַכָּבִישׁ, וְהוּא נִבְהָל וּמִתְפַּחֵד: "אֵיךְ אוּכַל לְהִכָּנֵס?!" בְּשָׁעָה שֶׁהוּא שׁוֹבֵר חוֹמוֹת שְׁלֵמוֹת, וַחֲזַ"ל אוֹמְרִים (שַׁבָּת לא:) שֶׁתּוֹרָה בְּלִי יִרְאַת שָׁמַיִם דּוֹמָה לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שַׁעַר יָפֶה, אַךְ לְלֹא בַּיִת, כִּי הַתּוֹרָה מוֹבִילָה לְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְזֶה הַ'שַּׁעַר' הַזֶּה.

אוֹתוֹ דָּבָר כָּאן, הַבֵּן מֶלֶךְ הִגִּיעַ לָשַׁעַר הַזֶּה **"וְהֵבִין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָזֶה לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן, כִּי כְּבָר נַעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַל כֵּן הֵבִין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר"** - וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁכָּאן מָנַח לְמוּד עָצוּם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ, וְהַלְמוּד הוּא: **"אֶפְשָׁר!"**, וְהַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לָדַעַת שֶׁאֶפְשָׁר! יְכוֹלִים! אָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ שֶׁ"אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַכֹּל אֶפְשָׁר" [מִשְׁפָּט זֶה בְּאִידִישׁ נִשְׁמַע מַמָּשׁ חָזָק], וְאָסוּר אַף פַּעַם לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא לָדַעַת שֶׁאֶפְשָׁר, וְיכוֹלִים הַכֹּל, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ בְּעָיוֹת וְכוּ', ה' יִשְׁמֹר, מוֹהֲרָא"שׁ תָּמִיד הָיָה אוֹמֵר: "כְּשֵׁם שֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ לְהִכָּנֵס לִבְעָיָה, כָּךְ בְּוַדַּאי יֵשׁ דֶּרֶךְ לָצֵאת מִן הַבְּעָיָה!", וְזֶה צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁיְּכוֹלִים

"אַף עַל פִּי שֶׁעַדַיִן אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ וּמָה, אֵיךְ יוּכַל לַעֲשׂוֹת זֹאת, אַף עַל פִּי כֵן, מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַל כֵּן הֵבִין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר" - הַיְנוּ שֶׁעַתָּה אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק אֵיךְ וְלָמָּה וְכוּ', אַף עַל פִּי כֵן אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁזֶּה בְּאֶפְשָׁר! זֶה אֶפְשָׁרִי, וְיכוֹלִים!

"וְנִתְיַשֵּׁב שֶׁיְּצַוֶּה לְהָנִיחַ אוֹתוֹ לִכָּנֵס, וְהוּא יַכְנִיס עַצְמוֹ לָזֶה (הַיְנוּ לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן) וּמַה יַּפְסִיד בָּזֶה? וְאָמַר (לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁלֹּא רָצוּ לְהַנִּיחַ לְכְנֹס שָׁם שׁוּם אָדָם, כִּי אִם מִי שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָעִנְיָן הַנַּ"ל) שֶׁיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ לִכְנֹס, וְהוּא יַחְגֹּר מָתְנָיו לָעִנְיָן הַנַּ"ל לְהַחֲזִיר אֶל הַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן" - וְזֶה "עֲזוּת דִּקְדֻשָּׁה" שֶׁהָיְתָה לוֹ, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָצוּ לְהָנִיחַ לִכְנֹס, אַף עַל פִּי כֵן צִוָּה שֶׁיַּנִּיחוּהוּ לְהִכָּנֵס, וְהָיְתָה לוֹ "עֲזוּת דִּקְדֻשָּׁה", וְלֹא פָּחַד, כִּי יָדַע כַּנַּ"ל שֶׁאֶפְשָׁר בְּוַדַּאי!

וְלָכֵן: "וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ לִכָּנֵס" - בֶּאֱמֶת הִנִּיחוּהוּ לְהִכָּנֵס לְהַמְּדִינָה, וּבַהֶמְשֵׁךְ נִרְאֶה שֶׁמְּסַפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל אֵיךְ וּמָה פָּעַל שָׁם. עַל כָּל פָּנִים רָאִינוּ, אֵיךְ עַל יְדֵי שֶׁיָּדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַכֹּחַ, וְזֶה בְּאֶפְשָׁר - הִצְלִיחַ לְהִכָּנֵס. וְזֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְזַכֵּנוּ לִהְיוֹת תָּמִיד מִקֻּרָבִים לַצַּדִּיקִים - וּכְמוֹ שֶׁרָאִינוּ הַיּוֹם בִּקְרִיאַת הַתּוֹרָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שְׁמוֹת יט, ט): "וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם" - שֶׁנִּזְכֶּה לְהַאֲמִין בַּצַּדִּיקִים, וְלֵילֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם, וְנִזְכֶּה בְּקָרוֹב מַמָּשׁ לְהִתְגַּלּוֹת פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, אָמֵן.

***

סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית – רַעֲוָא דְּרַעֲוִין

דִּבֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קט"ו, הַמְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַפָּסוּק שֶׁבְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ: "וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", עַיֵּן שָׁם.

פְּתַח וְאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: בְּחֶסֶד ה' יִתְבָּרַךְ, אָנוּ נִמְצָאִים בַּשָּׁבוּעַ הַחֲמִישִׁי שֶׁל יְמֵי הַשּׁוּבָבִי"ם הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבּוֹ נִשְׁלַם הַצֵּרוּף שֶׁל "יְשׁוּבֵב", וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כג, ג): **"נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב"** - הַנֶּפֶשׁ בְּמְנוּחָה, וְנִשְׁאַר לָנוּ עוֹד שָׁבוּעַ אֶחָד שֶׁאָנוּ יְכוֹלִים לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַחַר כָּךְ נִתְקַיֵּם מַה שֶּׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת שָׁבוּעַ הַבָּא (שְׁמוֹת כא, ב): **"וּבַשְּׁבִעִת יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם"** - הַיְנוּ אַחַר הַשִּׁשָּׁה שָׁבוּעוֹת שֶׁזָּכִינוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְתַקֵּן מַה שֶּׁאָנוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן, שֶׁזֶּה תְּחִלַּת הַפָּסוּק: **"שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד"** - שֶׁעָבַדְנוּ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, לָכֵן: **"וּבַשְּׁבִעִת"** - עַתָּה, לְאַחַר שֵׁשֶׁת הַשָּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ: **"יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם"** - יִזְכֶּה לְחֵרוּת אֲמִתִּית.

הִנֵּה יֵשׁ תּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְדַבֵּר מֵהַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ (שְׁמוֹת כ, יז): **"וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים"**, שֶׁתּוֹרָה זוֹ הָיְתָה אַחַת הַתּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ שְׁגוּרוֹת תָּדִיר עַל לְשׁוֹנוֹ שֶׁל מוֹהֲרַ"ן הַקָּדוֹשׁ, וּבִפְרָט בְּשָׁנִים קוֹדְמוֹת. וְתוֹרָה זוֹ הִיא בְּחֵלֶק א' סִימָן קט"ו, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר: **"וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים** (שְׁמוֹת כ, יז). **כִּי מִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יָמָיו, וְאַחַר כָּךְ נִתְלַהֵב וְרוֹצֶה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עָלָיו, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אוֹתוֹ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַזְמִין לוֹ מְנִיעָה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חָפֵץ חֶסֶד הוּא, וּמַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל בְּהַמְּנִיעָה הַזֹּאת** (עַיֵּן לְמַטָּה), **וּמִי שֶׁהוּא בַּר דַּעַת, הוּא מִסְתַּכֵּל בְּהַמְּנִיעָה, וּמוֹצֵא שָׁם הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ דְּאִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי** (תַּעֲנִית פ"א ה"א): **אִם**

יֹאמַר לְךָ אָדָם הֵיכָן אֱלֹקֶיךָ תֹּאמַר לוֹ בְּכָרָךְ גָּדוֹל שֶׁבַּאֲרָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֵלַי קֹרֵא מִשֵּׂעִיר" (יְשַׁעְיָהוּ כא, יא), וּמִי שֶׁאֵינוֹ בַּר דַּעַת, כְּשֶׁרוֹאֶה הַמְּנִיעָה חוֹזֵר תֵּכֶף לַאֲחוֹרָיו. וּמְנִיעָה הוּא בְּחִינַת עָנָן וַעֲרָפֶל, כִּי עָנָן וַעֲרָפֶל הַיְנוּ חֹשֶׁךְ, חֹשֶׁךְ הוּא לְשׁוֹן מְנִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כ"ב): "וְלֹא חָשַׂכְתָּ". וְזֶה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק, וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק כִּי כְּשֶׁרוֹאִין הָעֲרָפֶל, הַיְנוּ הַמְּנִיעָה כַּנַּ"ל, עוֹמְדִין מֵרָחֹק. וּמֹשֶׁה, שֶׁהוּא בְּחִינוֹת דַּעַת כָּל יִשְׂרָאֵל, נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל, אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים, הַיְנוּ אֶל הַמְּנִיעָה, שֶׁבָּהּ בְּעַצְמָהּ נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עוֹד שָׁמַעְנוּ בָּזֶה מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוֹסִיף לְבָאֵר הָעִנְיָן הַנַּ"ל, מַה שֶּׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ מַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה כַּנַּ"ל. וְאָמַר: כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב מִשְׁפָּט (יְשַׁעְיָה סא, תְּהִלִּים לז) וְגַם הוּא אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל, אַךְ אַהֲבָתוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל הִיא גְּדוֹלָה יוֹתֵר מֵהָאַהֲבָה שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת הַמִּשְׁפָּט (עֵין זֹהַר אֱמוֹר צט:). וְעַל כֵּן כְּשֶׁהַמִּדַּת הַדִּין מְקַטְרֵג עַל מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִבְלִי לְהַנִּיחוֹ לִכְנֹס לַדֶּרֶךְ הַחַיִּים, לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיק הָאֱמֶת וּלְדֶרֶךְ הָאֱמֶת. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אוֹהֵב מִשְׁפָּט, עַל כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ מֻכְרָח כִּבְיָכוֹל לְהַסְכִּים לְהַזְמִין לוֹ מְנִיעוֹת לְמוֹנְעוֹ מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים, כְּפִי הָרָאוּי לוֹ לְפִי מַעֲשָׂיו הָרָעִים, עַל פִּי הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט. כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ יָכוֹל לִדְחוֹת אֶת הַדִּין, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב מִשְׁפָּט כַּנַּ"ל.

אַךְ מֵאַחַר שֶׁבֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל, וְאוֹתָהּ הָאַהֲבָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיא גְּדוֹלָה יוֹתֵר מֵהָאַהֲבָה שֶׁל הַמִּשְׁפָּט כַּנַּ"ל, מָה עוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא מֻכְרָח כִּבְיָכוֹל לְהַסְכִּים עַל הַמְּנִיעוֹת לְמָנְעוֹ מִן הָאֱמֶת, מֵחֲמַת הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט שֶׁעָלָיו, כִּי הוּא אוֹהֵב מִשְׁפָּט כַּנַּ"ל. אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן בָּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ רְצוֹנוֹ וְחֶפְצוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַף עַל פִּי כֵן יִתְקָרֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מֵהַמִּשְׁפָּט כַּנַּ"ל. עַל כֵּן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן רְשׁוּת לְהַזְמִין לוֹ מְנִיעוֹת, אֲבָל הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ מַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת. וּמִי שֶׁהוּא בַּר דַּעַת, יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת בְּעַצְמָן. כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְנִיעָה בָּעוֹלָם כְּלָל, כִּי בְּתֹקֶף הַמְּנִיעוֹת בְּעַצְמָן נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל יְדֵי הַמְּנִיעוֹת בְּעַצְמָן דַּיְקָא יְכוֹלִין לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי שָׁם נִסְתָּר הוּא יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל, שֶׁהוּא הַמְּנִיעָה, כִּי שָׁם הָאֱלֹקִים כַּנַּ"ל". עַד כָּאן לְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ"ל.

וְהִסְבִּיר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁהִנֵּה רַבֵּנוּ מַתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה: ״**כִּי מִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יָמָיו, וְאַחַר כָּךְ נִתְלַהֵב וְרוֹצֶה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֵג עָלָיו, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אוֹתוֹ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַזְמִין לוֹ מְנִיעָה**״, וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁ״מִּי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יָמָיו״, זֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ, שֶׁאָנוּ שְׁקוּעִים בְּגַשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִנֵּה פִּתְאוֹם הָאָדָם מִתְעוֹרֵר לְהִתְקָרֵב לְדַרְכֵי ה׳, וְלֶהָנוֹת מִדַּרְכֵי ה׳, וְהִנֵּה הוּא מִתְקָרֵב, אַךְ זֶה לֹא בָּא לוֹ בְּקַלּוּת, כִּי מַזְמִינִים לוֹ מְנִיעָה, וְהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא מַמָּשׁ בְּתוֹךְ עֲרָפֶל, וְלֹא יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה עָלָיו, וְנֶחְלַשׁ בְּדַעְתּוֹ מְאֹד מְאֹד, מַדּוּעַ יֵשׁ לְפָנָיו הָעֲרָפֶל הַזֶּה, אַךְ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת - מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, דַּעַת דְּמֹשֶׁה, הוּא ״**נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים**״ - ״אֱלֹקִים״ זֶה מְרַמֵּז עַל מִדַּת הַדִּין, וְהֵינוּ שֶׁהַכֹּל נִרְאֶה מַמָּשׁ בְּתַכְלִית הַדִּין וְכוּ׳, אַף עַל פִּי כֵן הַצַּדִּיק הָאֱמֶת נִגַּשׁ לְתוֹךְ הָעֲרָפֶל.

וְהֵינוּ, שֶׁהִנֵּה לְמָשָׁל אָדָם נוֹסֵעַ עִם רִכְבּוֹ, וְיֵשׁ לְפָנָיו ב׳ דְּרָכִים: א. דֶּרֶךְ מוּאָרֶת עִם רְאוּת טוֹבָה [נָגִיד שֶׁזֶּה יוֹם, אֲבָל גַּם אִם זֶה לַיְלָה - יֵשׁ תְּאוּרָה מַסְפֶּקֶת]. ב. דֶּרֶךְ עִם עֲרָפֶל, שֶׁמַּקְשֶׁה עַל הָרְאוּת. וְהִנֵּה, הָרֵי הָאָדָם בְּוַדַּאי יִבְחַר בַּדֶּרֶךְ הַמּוּאָרֶת וְהַנּוֹחָה, אֲבָל אֵצֶל הַצַּדִּיק אֵינוֹ כֵן, אֶלָּא הַצַּדִּיק בּוֹחֵר דַּיְקָא הֵיכָן שֶׁהָעֲרָפֶל, וְדַיְקָא לְשָׁם הוּא נִכְנָס, וְהוּא שָׁם דַּיְקָא מְגַלֶּה הָאֱלֹקוּת, מְגַלֶּה אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְזֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ, שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ מַמָּשׁ בְּתוֹךְ הָעֲרָפֶל, בְּתוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, וּבָא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְנִגַּשׁ דַּיְקָא לְשָׁם - דַּיְקָא לַעֲרָפֶל, וְהוּא מְגַלֶּה לְךָ שֶׁהָעֲרָפֶל הַזֶּה אֵין בּוֹ אֲפִלּוּ מַמָּשׁוּת, הוּא כְּלוּם! כִּי מַה זֶּה עֲרָפֶל? עֲרָפֶל הֲרֵי זֶה הִצְטַבְּרוּת שֶׁל עֲנָנִים, וַעֲנָנִים אֵין בָּהֶם אֲפִלּוּ מַמָּשׁוּת, הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לְךָ שֶׁהַכֹּל זֶה רַק דְּמְיוֹנוֹת, הוּא נוֹתֵן לְךָ אוֹר בְּתוֹךְ הָעֲרָפֶל.

שֶׁזֶּה עַתָּה - אַחַר קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת (שְׁמוֹת כ, יד): ״**וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלַּפִּידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק**״ - וְאוֹמֵר רַשְׁ״י: ״וַיָּנֻעוּ - אֵין נוּעַ אֶלָּא זִיעַ״, הֵם הִזְדַּעְזְעוּ וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה (שָׁם, טו): ״**דַּבֵּר אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹקִים פֶּן נָמוּת**״ - שֶׁזֶּה עִנְיַן הַצִּמְצוּם, שֶׁהֵם לֹא יָכְלוּ לִשְׁמֹעַ יְשִׁירוּת מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

אֶלָּא מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מוֹרִיד וּמְצַמְצֵם לָנוּ אֶת כָּל הָאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, וּמְלַמֵּד אוֹתָנוּ זֹאת. וְאֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁזֶּה הָרֶמֶז בַּמִּלָּה "וְנִשְׁמָעָה", שֶׁיֵּשׁ שָׁם אוֹתִיּוֹת "שִׁמְעוֹן", שֶׁזֶּה רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי, שֶׁהוּא גִּלָּה גִּלּוּי אֱלֹקוּת וְאוֹר כָּזֶה נִפְלָא, וְכָל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּנוּיִים וּמְיֻסָּדִים עַל דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי, שֶׁזֶּה הַגִּלּוּיִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהַצַּדִּיקִים מְגַלִּים.

וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹמֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת כ, טז): **"אַל תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹקִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶּחֱטָאוּ"** - הַיְנוּ שֶׁאָמַר לָהֶם שֶׁכָּל זֶה הוּא בִּכְדֵי לְהַגְבִּיהָם וְלַהֲרִימָם, וּכְמוֹ שֶׁרַשִׁ"י אוֹמֵר: **"נַסּוֹת. לְשׁוֹן הֲרָמָה וּגְדֻלָּה, כְּמוֹ הָרִימוּ נֵס** (יְשַׁעְיָה סב, י), **אָרִים נִסִּי** (שָׁם מט, כב), **וְכַנֵּס עַל הַגִּבְעָה** (שָׁם ל, יז), **שֶׁהוּא זָקוּף"**. כִּי כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם - כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, זֶה בִּכְדֵי לְהָרִימוֹ וּלְהַגְבִּיהוֹ, וּבְגִלַּל כָּל מַה שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם, אָזַי (שְׁמוֹת כ, יז): **"וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים"** - שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ - דַּעַת דְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הוּא נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל - לְתוֹךְ כָּל הָעֲרָפֶל וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁיֵּשׁ, וְדָיְקָא שָׁם הוּא מֵאִיר!

הִנֵּה הָאָדָם נִמְצָא בְּחֹשֶׁךְ, וְהַצַּדִּיק מַדְלִיק אֶצְלוֹ אֶת הָאוֹר, מַרְאֶה לוֹ וּמְגַלֶּה לוֹ הֵיכָן הַמֶּתֶג שֶׁאִתּוֹ יוּכַל לְהַדְלִיק אֶת הָאוֹר בְּתוֹךְ כָּל הַחֹשֶׁךְ, וְזֶה לוֹקֵחַ זְמַן [בִּפְרָט אִם הַמֶּתֶג נִמְצָא תַּחַת וִילוֹנוֹת - שֶׁיֵּשׁ מַסְוֶה כְּלֹשֶׁהוּ, אָזַי זֶה לוֹקֵחַ זְמַן], אַךְ לְבַסּוֹף הַצַּדִּיק מַרְאֶה לְךָ אֵיךְ מַדְלִיקִים אֶת הָאוֹר, וְשׁוֹרָה הַשִּׂמְחָה [וְלִפְעָמִים אַף הָאוֹר הוּא מַמָּשׁ קָטָן וְקָלוּשׁ, אֲבָל לְפָחוֹת מַשֶּׁהוּ... נִדְלָק אֵיזֶה אוֹר, וְכָךְ לְאַט לְאַט הָאוֹר הַזֶּה גָּדֵל וְגָדֵל].

אוּלָם בִּגְלַל שֶׁלְּאָדָם יֵשׁ יֵשׁוּת וְגֵאוּת, לָכֵן אֵינוֹ מִתְקָרֵב, וְעוֹמֵד הוּא מֵרָחוֹק, וּכְמוֹ שֶׁאָנוּ מוֹצְאִים כָּאן (שְׁמוֹת כ, יז): "וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק" - וְ"הָעָם" זֶה הָעֵרֶב-רַב [צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל מָקוֹם כָּאן - בְּכָל פָּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ - כְּשֶׁכָּתוּב "הָעָם", זֶה הָעֵרֶב-רַב שֶׁעָלוּ עִם עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם], וְהֵם עָמְדוּ מֵרָחוֹק, נִשְׁאֲרוּ רָחוֹק, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם הַדַּעַת דְּמֹשֶׁה, וְנִשְׁאֲרוּ כְּקֶרַח - רְחוֹקִים מֵהַצַּדִּיק, עַל כֵּן "מֵרָחֹק" זֶה אוֹתִיּוֹת "מִקֶּרַח", שֶׁעַד הַיּוֹם צוֹעֵק בָּאֲדָמָה "מֹשֶׁה אֱמֶת וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת" וְכוּ', וּפַעַם בְּחֹדֶשׁ נוֹתְנִים לוֹ מְעַט מְנוּחָה.

כִּי הַגֵּאוּת וְהַיֵּשׁוּת הֵם הֵם הַמּוֹנְעִים וּמְעַכְּבִים אֶת הָאָדָם מִלְּהִתְקָרֵב לְאוֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, "מָה, הוּא יְלַמֵּד אוֹתִי? ! אֲנִי גַּם יוֹדֵעַ!...", וְכָךְ אֵינוֹ זוֹכֶה, הוּא מִתְגָּאֶה וְאוֹמֵר: "יֵשׁ לִי מִסְמָךְ... חֲתִימָה...", וְהַגֵּאוּת וְהַיֵּשׁוּת לֹא נוֹתְנִים לוֹ זֹאת, אֲבָל הַצַּדִּיק הוּא "**נִגַּשׁ אֶל הָעַרָפֶל**" דַּיְקָא - "עֲרָפֶל" זֶה אוֹתִיּוֹת "לֶעָפָר", שֶׁהוּא מְגַלֶּה שֶׁאָנוּ לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם! וְאָנוּ, מָה אָנוּ? ! עָפָר וָאֵפֶר, לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם.

אֲבָל יֵשׁ בְּחִירָה לָאָדָם, וּכְמוֹ שֶׁשָּׁמַעְנוּ תָּמִיד מִמּוֹהַרָא"שׁ זי"ע, שֶׁסּוּס אֶפְשָׁר לְהָבִיאוֹ עַד לָמַיִם, אֲבָל אִם תַּכְרִיחַ אוֹתוֹ לִשְׁתּוֹת - הוּא יִתֵּן לְךָ בְּעִיטָה, אוֹתוֹ דָּבָר אֵצֶל הָאָדָם, מִי שֶׁזּוֹכֶה שׁוֹתֶה מֵהַמַּיִם - שֶׁזֶּה הַתּוֹרָה (תַּעֲנִית ז.), וְזֶה הַתְּפִלָּה (וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה'"), וְכֵן הַתְּשׁוּבָה, וְזוֹכֶה לְקַבֵּל חִיּוּת וְהִתְחַזְּקוּת מֵהַצַּדִּיק, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁמָּלֵא עִם גֵּאוּת וְיֵשׁוּת כַּנַ"ל, אֵינֶנּוּ זוֹכֶה.

וְזֶה שֶׁעַתָּה נִשְׁלַם הַצְּרוּף שֶׁל "**יְשׁוּבֵב**", שֶׁ"**יְשׁוּבֵב**" זֶה מְרַמֵּז עַל מְנוּחָה, כִּי עַל יְדֵי שֶׁאָדָם מִקָּרֵב לַצַּדִּיק, אָז הוּא נִמְצָא בִּמְנוּחָה אֲמִתִּית, כִּי הַצַּדִּיק נִגַּשׁ לְתוֹךְ הָעֲרָפֶל וְהַחֹשֶׁךְ, וְדַיְקָא שָׁם מְגַלֶּה לוֹ הֵיאַךְ יַחֲזִיק מַעֲמָד בְּחַיָּיו, וּמַדְלִיק לָאָדָם אוֹר דַּיְקָא שָׁם, וְהִנֵּה נִשְׁאַר לָנוּ אֶת הַשְּׁבוּעַ הַקָּרוֹב - שָׁבוּעַ אַחֲרוֹן שֶׁל יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי"ם הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁאָנוּ יְכוֹלִים לְתַקֵּן אֶת עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְצָרִיךְ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הֵיטֵב, כִּי עַל יְדֵי שֶׁנְּנַצֵּל זֹאת הֵיטֵב, נִזְכֶּה כַּנַ"ל שֶׁיִּקַּיֵם "**וּבַשְּׁבִעִת**" - אַחַר שִׁשֶּׁת הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁל יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי"ם, שֶׁנִּצְלוּ כָּרָאוּי, אָז: "**יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם**" - יִזְכֶּה לְחֵרוּת אֲמִתִּית.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְזַכֵּנוּ לִהְיוֹת תָּמִיד מְקֹרָבִים לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֵינוּ, וְנִזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל הַחֹשֶׁךְ וְהָעֲרָפֶל, וּלְהִכָּנֵס לְאוֹר וְשִׂמְחָה תָּמִיד, עַד נִזְכֶּה בְּקָרוֹב מַמָּשׁ לְהִגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, אָמֵן.

***

לכל ענייני הגיליון, ולהשתתפות בהדפסת הספר "דרכי איש" חלק א', ולקבלת הקונטרס הנפלא "שובבי"ם למעשה":
s0584563404@gmail.com